

Naročnina lista: —
 Celoletno . . . K 10.—
 Pol leta . . . 5.—
 Četrileta . . . 2.50
 Mesečno . . . 1.—
Članaj Avstrije: —
 Celoletno . . . 15.—
Posamezne številke
 — 10 vinarjev. —

STRAŽA

Inserati ali oznanila
 se računajo po 12 v. od
 od 6 redne pečetice: po
 večkratnih oznanilih velja
 — popust. —
 „Straža“ izhaja v pos-
 deljek in petek popoldne.
 Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo in upravnništvo: Maribor
 Broška ulica. 5. — Telefon št. 113

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Z uredništvom se more govoriti
 vsak dan od 11.—12. ure popoldne.

Przemysl.

Sedemurni boj przemyslske posadke. — Ob Dukli stojimo že na galiških tleh. — Rusi nas občudujejo. — Nemci oblegajo rusko trdnjavo Osovice. — Angleško-francoske izgube v Dardanelah. — Amerika posega v kitajsko-japonski spor. — Novo nemško vojno posojilo je doseglo visočino 9 milijard.

Gospodarska rak-rana.

V sedanjem vojskinem času občutijo štajerski kmetovalci zelo težko, da nimajo kmetijske organizacije, ki bi enotno in smotreno skrbela za vse nastale potrebe, naj je potem k temu po pravih prisiljena ali ne. Vsa skrb za kmetijske potrebe je sedaj razdeljena med tri korporacije: med deželni odbor, Kmetijsko družbo in nemško Zvezo gospodarskih zadrug na Štajerskem. Ravno radi te delitve pa manjka te smotrenosti. Slabe posledice čutimo v naslednjih zadevah:

1. Bakrene galice primanjkuje. Nabava je mogoča samo, ako je skupna. Toda deželni odbor in Kmetijska družba odklanjata naročitev. Zveza gospodarskih zadrug pa ne čuti potrebe, da bi se z vso energijo zavzela za zadevo. Zveza je kupčijska zadruga in za to je v sedanjem času njeno stališče razumljivo. Toda velikanska škoda, preti štajerskemu vinogradništvu, posebno slovenskoštajerskemu, ker je srednještajersko vinogradništvo dobilo dovolj modre galice, ker posameznik ne more dobiti galice, a tudi ne perocida. Toda nekdo mora nabavo sprejeti, in sicer nabavo galice in perocida.

Zveza gospodarskih zadrug bi se lahko, kako so izvedeli slovenski poslanci v poljedelskem ministrstvu, dobila iz Ustja 14 vagonov galice, kajpada po sedanji visoki ceni. Toda iz zadnjega „Gospodarskega Glasnika“ je razvidno, da se k temu koraku noče odločiti in da tudi perocida nima v zalogi. Za to je treba, da posežejo tukaj vmes Kmetijska družba, oziroma okrajni zastopi. S posredovanjem poljedelskega ministrstva se še bo dalo dobiti dovolj galice, če pa že tega ne, vsaj perocida.

2. Zadnja številka „Gospodarskega Glasnika“ prinaša razglas Kmetijske družbe, da je uvoz zelenjadnega semena iz Nemčije dovoljen, a uvoz deljega, travinega, različnega roninega in sladkornopesinega ter korenjevega semena iz Nemčije prepovedan. To je sicer res, toda zopet izvemo od slovenskih poslancev, da bo poljedelsko ministrstvo v vsakem slučaju radevolje posredovalo tudi pri semenu, kojega izvoz je Nemčija prepovedala. Potrebno bi pač bilo, da bi vodstvo Kmetijske družbe imelo zanesljive informacije, kajti sicer lahko nastane kmetovalcem mnogo neprilik.

Zelo pogrešamo tudi od sedanjih gospodarskih organizacij na Štajerskem vsake akcije zaradi uporabe moke in žita na deželi. Slovenski in nemški poslanci so sicer v tej zadevi takoj posredovali, toda zelo dobrodošla bi jim bila podpora, ki bi prišla od popolnoma nepolitične, samo gospodarske strani.

Sedaj ni čas za reformacijo in nove tvorbe gospodarske organizacije na Štajerskem. Toda ko nastopi zopet mir, se bodo v tem oziru morali storiti resni koraki.

ki je zavarovana z minami. Vsled turškega ognja je bila „Amethyst“ tako poškodovana, da se je morala umakniti iz ožine.

Obstreljevanje dardanelških utrdb po sovražnih ladjah se je vršilo dosedaj edino le z odprtega Egejskega morja v bližini Smirne in iz zaliva Saros ob polotoku Galipoli. Sovražne krogle slabo zadevajo. Od 100 strelcov, ki jih Angleži in Francozi oddajo na dardanelške utrdbe, zadene navažno samo eden.

Izgube na sovražni strani so že precej velike. Francoska oklopnača „Bouvet“ je dne 19. marca zadela ob mino in se je tekom treh minut potopila, le malo število moštva se je rešilo. Isti dan sta zadeli ob mino angleški ladji „Irresistible“ in „Ocean.“ — Močno poškodovane so še ladje „Gaulois“, „Inflexible“, „Prince George“ in „Cornwallis.“ Te ladje so že morale zapustiti bojno torišče. Na angleški ladji „Queen Elizabeth“ se je dne 19. marca vršil vojni svet angleško-francoskih mornariških višjih častnikov glede nadaljnjega obstreljevanja Dardanel. Angleška in francoska javnost je radi velikih izgub zelo potrta.

Carigrad — mednarodno mesto.

Zeneva, 19. marca.

V članku, naslovljenem „Diplomatski položaj, kakor ga gledajo iz Pariza“, piše „Journal de Geneve“, da so se vlade trosporazuma sporazumele v dardanelškem vprašanju. Namerava se Carigrad pretvoriti v mednarodno mesto, ki naj ga upravljajo Rusija, Angleška in Francoska. Prehod skozi Dardanele in Bospor naj bi bil prost. Da se Rusiji poda posebno zadoščenje, se izpremeni mošeja Aja Sofia v krščansko cerkev.

Boj za Dardanele.

Borba za Dardanele se vrši sedaj zopet z vso srditostjo. Kakor zatrjujejo turška poročila, je izmed angleških in francoskih bojnih ladij udrila edina križarka „Amethyst“ v Dardanele. Križarko je spremljal angleški zrakoplov, ki je bil svoj čas dodeljen angleškemu mornariškemu odposlanstvu v Carigradu, in so mu bile razmere v morskimi ožini dobro znane. A tudi križarka „Amethyst“ se je morala kmalu vrniti, ne da bi bila predrta notranjo dardanelsko črto,

Gotovo si čital, kako so se dne 4. februarja naši slovenski domobranci hrabro bojevali in pognali sovražnika v beg. Naših je takrat precej našlo hladni grob, a polovica ne toliko, kakor na nasprotni strani. Tudi pri nas je takrat gromelo iz topov, kakor po leti ob hudi uri in še huje in vsula se je toča v sovražne vrste. Mnogim je takrat odklenkalo za vedno. Takrat smo streljali na rusko rezervo cel dan in celo noč, ker je hotela iti onim, ki so bili v prednji bojni črti, na pomoč. Takrat jih je našlo samo radi našega artilerijskega ognja 970 smrt, drugim pa, ki so še ostali, ni družega preostajalo, kakor po vojaško urnih krač jo pobrisati nazaj. Ta dan smo bili pohvaljeni od generalmajorja Scmidla za naš dobri uspeh. Od tistega časa sem tu ni bilo več tako hudih spopadov. Po malem pa se še vedno kavsamo. Tu pa tam še priredi kaka granata ali šrapnel, a nam, hvala Bogu, ne prizadene nobene občutne škode. Po noči nas vedno razsvetljujejo z razsvetljuječimi krogli. Iz levega in desnega krila se sliši votlo bobnenje težke in poljske „havbice“. Nebo močno žari vsled vednega bliskanja artilerijskega ognja. Takih in enakih prizorov se vidi nešteto. Kaj takega po noči opazovati je res interesantno, samo, če človek lahko nemoteno opazuje, a to ne trpi dolgo, že se glasi povelje „Feuerbereit“. Kakor bi trenil, je treba zapustiti podzemeljski rov, samo par sekund in že frčijo šrapneli in granate med sovražne vrste. Bilo je ob 1/3. uri zjutraj, ko dobim povelje, da moram s štirimi možmi k našemu opazovalcu. Treba je bilo popraviti podzemeljski rov. Šel sem grozno rad kljub velikemu snegu in mrazu na ta precej visok opazovalni hrib. Imel sem lepo priliko, ogledati si stanje ruske artilerije in okope infanterije. Kakor hitro se je kdo

premaknil, pa je že prihrčalo par šrapnelov in nobenega ni bilo več videti. Na vse strani so žvižgali šrapneli in granate čez naše glave, kakor po leti sršeni in zdi se Ti, kakor bi prihrčali naravnost v Tebe, a gre Bog ve kam čez Tvojo glavo. Mogočno Ti prihrčava kaka granata težke havbice po zraku kakor matica iz čebelnjaka in vsak jo že razloči po brenčanju, tako tudi to granato in kamor ona prileti se tudi pozna. Razstrelili smo sedaj tudi rusko baterijo, del topov smo raznesli in vsa kolesa zveržili. Pravijo, da je ruska artilerija izvrstna. Nekaj je že res. A tudi mi se ji ne damo pod noge, kajti dozda smo se vedno dobro streljali. Nekega dne smo streljali in stotnik pravi, kdor zadene tisti stolp v vasi, dobi 10 K in res z drugim strelom je bil razsut. To je znamenje, da ne streljamo slabo. Rusi pa včasih na posameznega jez-deca izstrelijo 20 granat kar zaporedoma. Mnogo bi Ti še lahko popisal, a žal, vsega ni mogoče. Sploh se vsega skoro popisati ne da, kar moraš doživeti v vojni. Če sam ne vidiš, ne moreš verjeti. Zdrav sem še vedno, hvala Bogu, kar je tu seveda glavno. Drugače nam tu še ne gre prešlabo in tudi pošto se dobimo precej redno. Včasih pač traja kakih štiri do pet dni, da dobim kako poročilo. Prejšnji teden sem dobil z doma „Stražo“ in „Slov. Gospodarja“. Željno sem že pričakoval slovenskih časopisov, posebno našega priljubljenejšega „Slov. Gospodarja“, kajti zanimajo nas vedno poročila iz domačega kraja. Popolnoma drugačnega se človek počuti, če izve, kaj se kaj godi po naših domačih krajih, kajti noben človek — posebno mlad — ne ve poprej, kaj je dom, kakor potem, ko si enkrat sam kaj slabega poskusi. Kakor smo včasih predstavljali igre, tako se je sedaj vsebina mars katere igre uredničila. Bog daj, da bi nam bilo še kedaj mogoče,

LISTEK.

Celjski Orel v Karpatih.

Piše načelnik celjskega „Orla“ **Jožef Pišek**, doma iz celjske okolice, dne 11. marca svojemu prijatelju R. Kompanu v Celje:

Dragi prijatelj! Pristrčna hvala Ti za poslano mi karto, katero sem z velikim veseljem prejel. Mislim sem, da si že pozabil na me, ker ni bilo tako dolgo nobenega glasu od Tebe. Pišeš mi, da bi pisal kaj interesantnega. Popisati bi se res dalo mnogo in verjamem Ti, da Te zanima, kakor bi tudi vsacega družega in tudi mene zanimalo, kar me tudi še sedaj, kako se kaj godi mnogim našim prijateljem, ki so v vojni. Rad ustrezam Tvoji želji in Ti poročam o svojem položaju, kolikor pač sam vem in koliko sem imel priliko opazovati ter koliko smem.

Tvoja dopisnica me sicer ni našla pri hudem obstreljevanju, pač pa šele večer na naši mehki slamni v podzemeljskem rovu. Kako mehka je sedaj ta slamca! Poprej je nismo bili navajeni. Od začetka smo imeli par lepih dni in topli jug je spravljal precej snega stran. Sedaj smo pa dobili zopet precej snega in mrzel veter brije, da prevéva človeka do kosti. Ceste in jarki so zameteni tako, da se komaj prerijemo skozi. Ravno danes, ko Ti pišem to pismo, je šest tednov, kar smo še vedno na eni postojanki. Mnogokrat je že skušal sovražnik predrti na tem mestu, a se mu je vkljub veliki premoči ponesrečilo.

Kako je z Egiptom?

Turčija je nameravala v Palestini okrog Jeruzalema zbrati močno armado, ki bi naj štela 250.000 mož, z namenom, prodirati proti Sueškemu prekopu, in udreti v Egipt. Nameravano prodiranje je pa bilo združeno z velikimi težkočami. Treba je bilo poprej zgraditi železnico skozi peščene pustinje, da se omogoči armadi dovoz vode in drugih potrebščin. Turčija se s prodiranjem proti Egiptu ni prenašla in je raje poslala bojevite Arabce in le nekaj svojih čet proti Egiptu, da vznemirjajo Angleže ob Sueškem prekopu, ker je izvedela za nakano, da nameravata izkrcati Anglija in Francija ob obali Sirije 120.000 do 150.000 mož, upasti v hrbet proti Egiptu prodirajoči turški armadi ter ji odrezati dovoz živil in drugih potrebščin iz Male Azije skozi Palestino. Boji, ki so se dosedaj vršili ob Sueškem prekopu in o kojih smo svoj čas poročali, so bili le boji Angležev z ustaškimi rodovi Arabcev in s prednjimi stražami turške armade. Veliko bolj krvavi in nevarnejši so pa boji Angležev z bojevitimi rodovi Senusijev v južnem delu Egipta, v angleškem Sudanu. Dne 1. novembra 1914 je prodiral veliki šejk (vrhovni duhovni poglavar) Senusijev s 70.000 možmi proti oazi (rodovitna dolina v sredi puščave) Siwah in jo zavzeli. Vsa angleška posadka je bila uničena. Dne 13. decembra je pa prodiralo 40.000 Senusijev proti angleškim pokrajinam Fashoda in Kordofan. Angleški general Hawley se jim je s 6000 možmi postavil v bran, toda izgubil je pri tem življenje in vse svoje čete. Rešiti se ni mogel noben angleški častnik ali vojak. Ta zmaga je bojevite Senusije in druge rodove v Sudanu tako navdušila, da se je uprl ves angleški Sudan in velik del angleške Nubije. Tudi glavni mesti obeh angleških pokrajin Kartum in Fashoda sta v oblasti ustašev.

Anglija ima sedaj v Egiptu zbranih 120.000 vojakov, katere je večidel postavila ob obeh straneh Sueškega prekopa, le oddelek te armade je poslala proti Senusijem. Anglija je zavarovala Sueški prekop z močnimi umetnimi utrdbami, katere je opremila s topovi velikanskega kalibra, vrhu tega je pa na umetni način poplavila vse ozemlje okrog prekopa. Angleži zatrjujejo, da je odposlala Turčija večji del svojih čet, s katerimi je prodirala proti Egiptu, nazaj v Malo Azijo za obrambo Smirne in Carigrada. Iz južnega dela Egipta, iz Sudana in Nubije prevajajo v Kairo in Aleksandrijo dan za dnevom veliko ranjencev, kar spričuje, da se vrše v omenjenih pokrajinah krvavi boji med Angleži in vstaškimi rodovi v Sudanu in v Nubiji.

Na Balkanu.

Legar bo uničil polovico srbskega prebivalstva.

Bukarešta, 19. marca.

„Südslavische Korrespondenz“ javlja:

Anglež Tomaž Lipton je poslal o položaju na Srbskem angleškemu Rudečemu križu sledeče poročilo: Ni mogoče opisati vse grozote položaja. Zdravnik ameriške zdravstvene komisije, dr. Ryan, je rekel Liptonu, da bo izgubila Srbija več kakor polovico svojega prebivalstva, če se ne bo posrečilo v najkrajšem času zabraniti razširjenje legarja. V ameriški bolnišnici v Geveliju v Novi Srbiji je položaj grozen. Od 12 strežnic, ki tamkaj strežejo bolnikom, jih je zbolelo 7 na legarju in le samo 3 zdravniki so še sposobni za opravljanje službe, vsi ostali leže ali bolani, ali so pa že pomrli. Tudi v Nišu je vse polno na legarju bolanih oseb. Najhujše pa razsaja legar v glavnem srbskem vojnem stanu, v Kragujevacu. V ondotni vojašnici za orožnike so napravili bolnišnico, v kateri se nahaja 600 na legarju bolanih o-

predstavljati igre, katere pa bodo gotovo še bolj zanimive, kakor so bile poprej. Dolg čas mi je tudi po telovadbi in sploh po društvenem življenju ter po mojih bratovskih kolegih, kajti mnogo se nas je moralo podati iz našega odseka na bojno polje. Le glej, da boste še vi prišli za nami in da bomo enkrat ponosno lahko rekli od našega „Orla“, oziroma odseka: To so bili vsi, ki so se bojevali hrabro za dom in cesarja. Ljubi Bog nam daj doseči kmalu zaželjeno zmago, kar je tudi naš cilj, da se vrnemo srečno s hrabrostno svetinjo nazaj v našo ljubo domovino. Ne pozabite popolnoma na nas, ki vedno mislimo na Vas znance in domačine.

Priporočam se Vam pa tudi v molitev, kajti le z Bogom bo naša zmaga! Pristréne pozdrave vsem članom in članicam izobraževalnega društva ter sploh vsem znancem in znankam. Bratom Orlom pa bratski „Nazdar!“ ter na veselo svidenje! Če mogoče ne več v tej dolini solz, tedaj pa v naši pravi domovini, onstran groba, kjer bo konec trpljenja in kjer nam bo zasijalo svetlejše in milejše solnce. Ti pa sprejmi prav pristréne pozdrave iz daljnih Karpátov od Tvojega prijatelja Jožefa Pišek.

seb in pri življenju je ostala le samo ena strežnica, ki streže s pomočjo avstrijskih vojnih ujetnikov na legarju bolanim osebam. Pomanjkanje zdravnikov in osebja, ki bi streglo bolnikom, je v celi Srtiji zares velkanske.

Venizelos v boju proti kralju.

Iz Aten se poroča, da vlada v vladnih krogih, kakor tudi med pristaši bivšega ministrskega predsednika Venizelosa neprijetno razburjenje, ker hoče Venizelos politični boj proti kralju in načelniku generalnega štaba Dumanisu nadaljevati. Venizelos je objavil več izjav, v katerih je izdal nekatere sklepe iz za zadnjega kronskega sveta, ki so se smatrali kot tajni in zaupni. Vobče pa se javno mnenje nagiba že bolj na stran kralja, ker si ne želi vojske in ker so obljube tropsporazuma tako splošne, da je sumljivo. Najbolj je Grke razočaralo, ker so Rusi zahtevali, da ne smejo grške čete pred Carigrad, ampak da morajo ostati le v Dardanelah. Krvaveti bi torej smeli Grki, a uspeh bi naj imela Rusija.

Avstrijsko-rusko bojišče.

Ob Dukli na galiških tleh.

Vojni poročevalec lista „Pesti Hirlap“ je imel te dni pogovor z armadnim poveljnikom, generalom pl. Boroevičem, ki kakor znano poveljuje tudi našemu domačemu (III.) koru. Časnikar objavlja izza pogovora sledeče zanimivosti:

V zahodnem delu Karpatov so Rusi zadnje dni po srditem boju izgubili precej ozemlja. Sovražnika so Avstrijci na mnogih mestih potisnili daleč nazaj, tako da se nahajajo sedaj naše postojanke ob Dukli in one dalje proti zahodu že na gališki strani Karpatov. Na izhodni strani Dukle se nahaja sovražnik le še v majhnem kotu na ogrskem ozemlju in sicer na brezpomembnih višinah. Prelaz Dukla in okolica je sedaj najtežja točka naše karpatske bojne črte, za to poskušajo Rusi s silnimi naskoki našo črto predreti, a dosedaj se jim to kljub orjaškemu naporu ni posrečilo. Za to točko bojne črte nam se ni treba več bati.

Rusi o karpatskih bojih.

V ruskem listu „Rječ“ naglašajo ruski vojaški strokovnjak, da je Avstrija izborna preskrbela svojo artilerijo s strelivom.

V nekem drugem poročilu poročajo omenjeni list, da se čete generala Brusilova, ki so si v vojski priborile že bogatih izkušenj, branijo v Karpatih proti izredno predrznim napadom avstrijskih čet. Avstrijci napadajo ruske postojanke noč in dan.

Petrograjski brzojavni urad javlja: V Karpatih je sedaj zelo težko pričeti z napadalnim prodiranjem. Vsled visokega snega se morejo čete le polagoma gibati. Snega leži tako debelo, da mora moštvo korakati po ozkih gazeh mož za možem, kakor korakajo Indijanci. Če začne sovražnik streljati na kako četo, so izgube navadno zelo velike. Edino vojaki-smučiči se lahko prosteje gibljejo.

Rusi nas občudujejo.

Ruski list „Ruskoje Slovo“ je prejel od svojega vojnega poročevalca H. Mihailovskija sledeče poročilo: Dogodki, ki so se odigrali v zadnjih tednih v Izhodni Prusiji in ob reki Narev, so stopili tako zelo v ospredje, da se je po krivici smatralo nekaj časa boje v Galiciji za postranskega pomena. Avstrijska armada se je nahajala v mnogo slabšem položaju, kakor nemška v Izhodni Prusiji, ki je imela na razpolago veliko dobrih železnic. Toliko bolj občudovanja je vredna hrabrost avstrijske armade, ki se bojuje v Karpatih. Resnici na ljubo se mora reči: Vodstvo avstrijske armade, na čelu ji feldmaršal nadvojvoda Friderik, je v zimski borbi v Karpatih naravnost izborna.

Przemysl.

Po daljšem presledku je posadka Przemysla na praznik sv. Jožefa zopet izpadla iz trdnjave. Zadnji večji izpad se je izvršil v času od 16. do 18. decembra ob priliki bitke pri Limanovi. Od tega časa je posadka priredila le manjše izpade. Dne 19. marca pa je del trdnjaviških čet izpadel proti izhodu v smeri proti mestu Medyka. Posadka je napadalno prodirala proti sovražniku ob cesti, ki vodi iz Przemysla čez Grodek v Lvov. Rusi so, kakor znano, obdali to trdnjavo z močnim oblegovalnim obročem. Sovražnikova oblegovalna armada šteje po cenitvi vojaških strokovnjakov čez 150.000 mož. Avstrijske čete, ki so izpadle, so torej zadele kmalu na močne sovražne oddelke. Razvil se je srdit boj, pri katerem so izborna sodelovali avstrijski težki topovi na izhodni trdnjav-

ski strani. Ker so se pojavile vedno močnejše sovražne čete, se je trdnjavska posadka po sedemurnem boju vrnila zopet v trdnjavo.

„Proti Varšavi!“

Nemški maršal Hindenburg je napram poročevalcu ameriškega lista „New-York Times“ v pogovoru izpovedal sledeče zanimivosti:

„Povejte našim prijateljem v Ameriki, da z neomajano zavestjo in gotovostjo pričakujem naše končne zmage in dobro zasluženega miru. Velika je naloga in delo, ki nas še čaka, a še večje je zaupanje, ki ga imam v naše čete.“ Nato je Hindenburg z laskavimi besedami hvalil avstrijske čete; hvalil pa je tudi hrabrost sovražnikov. Rusi se dobro borijo. A danes se zmaga ne doseže ne z duševno srčnostjo, ne s številno premočjo, a tudi ne, če se oboje skupaj združi. Veliki knez Nikolaj Nikolajevič si bo promislil, predno bo zopet začel s kavalerijskimi napadi. Velikemu knezu se bo njegov načrt vsakokrat razbil ob trdnem zidu zveste krvi in mesa naših vojakov. Naše jeklo mu bo zastavilo pot.

„Ameriki se imam najbrž zahvaliti“, je rekel Hindenburg dalje, „da stojijo danes naše čete v Rusiji: namreč duhovitemu ameriškemu železniškemu ustroju. Železnica je danes za me tisto čudovito orožje, s katerim se mi je vedno posrečilo, da sem z maloštevilnimi četami zadržal milijonske ruske armade in jih zapodil v beg. Odločiti je bilo: ali bo zmaga lokomotiva ali valjar velike ruske armadne sile, — zmaga la je lokomotiva. Z zanimanjem pričakujemo prihod ameriških topov. Čital sem namreč, da so težki ameriški topovi na potu v Rusijo. Ti topovi so določeni za Rusijo in so namenjeni bruhati ogenj proti nam. Ali pa so si že premeteni ameriški podjetniki tudi dali napraviti sliko našega vojaka, kateri bi bil z ameriškimi kroglami zadet v srce? Taka slika bi gotovo dala ameriškimi trgovcem mnogo misliti.“

Ko je na Hindenburgovo vprašanje, na katero stran bojne črte se bo častnikar podal, poročevalec odgovoril: „Proti Varšavi!“, je vojskovodja smehljaje dostavil: „Tudi jaz sem tje namenjen, a danes je ta pot izključena. Pa do tega še bo prišlo!“

Obleganje trdnjave Osovice.

Stockholm, 20. marca.

Iz Petrograda se poroča, da se nemško obleganje ruske trdnjave Osovice nadaljuje. Nemcem se je posrečilo, da so v največji bližini mesta postavili nekaj baterij. Nemške granate so napravile v mestu in v trdnjavi veliko škode. Tudi okrog Prasnyša se vršijo sedaj zopet živahni boji. Nemška artilerija obstreljuje ruske postojanke z vso srditostjo. Nemci so močno ojačili tudi svoje postojanke ob Bzuri.

Strašni konec treh ruskih stotnij.

Tri ruske infanterijske stotnije so se priplazile preko zmrznjenega jezera, da bi napadle nenadoma Pruse. Ali Prusi so čuvali. Njih ogenj je podil Ruse, da so bežali kar se da proti svojim postojankam, a pribežali so komaj do sredine jezera, ko so začeli pruski topovi bruhati krogle, ki so razbile led na drobne kosce. Teh koscev se se oprijemali bežeči — ali par hipov in jezero je zagrnilo vse, led se je strdil — več sto mater in žena bo pričakovalo zaman dragih gospodarjev in sinov.

Podmorski boji med Nemci in Angleži.

Dva angleška parnika poškodovana.

London, 19. marca.

Reuterjev časnikarski urad poroča: Parnika „Bluejaket“ in „Hyndford“ so napadli nemški torpedni čolni blizu otoka Beachyhead. „Hyndford“ je bil od torpeda lahko poškodovan in se priplul v pristanišče Gravesend na Angleškem. „Bluejaket“ se še drži nad vodo. Moštvo obeh parnikov se je rešilo. Samo eden mož parnika „Hyndford“ se je ponesrečil.

Pogrešani angleški parniki.

Angleška admiral'teta razglašajo, da pogrešajo že delj časa 4 trpovske parnike.

Zastražen „Prinz Eitel Friedrich“.

Ker se pomožna križarka „Prinz Eitel Friedrich“ z dovoljenjem ameriške vlade v new-yorški luki popravlja, prihaja na tisoče ljudi v luko, da bi videli ladjo, ki se je z drznostjo in premetenostjo dosedaj znala izogniti zasledovanju angleškega brodograja. V daljavi treh milj straži pred luko angleška križarka,

da bi ji „Prinz Eitel Friedrich“ tako bo popravljen, ne ušel. Iz angleških luk je odplula križarka „Chester“, ki se ima pred New Yorkom združiti z dvema drugima križarkama. Tako bodo 4 angleške križarke prežale na nemško. Kapitan nemške ladje pravi, da se bo peljal zopet na pohode in ne bo ostal v luki.

Raznoterosti.

† **Kardinal Agliardi**, bivši apostolski nuncij na Dunaju, je dne 19. t. m. umrl. V boju med avstrijskimi konzervativci in krščanskimi socialci je stal ob strani dr. Luegerja in pomagal tako krščanskim socialcem do sijajnih zmag na Dunaju in v pokrajinah. V kulturnem boju, ki je ob času njegove nunciature razkvalil Ogrsko na dva tabora, je stal ob strani radikalnih katoliških mož ter obojal zadržanje nekaterih vladnih škofov, ki niso dovolj krepko branili katoliškega stališča in tako pripomogli k porazu. Zaprošili so celo kulturnobojno vlado, da zahteva odstop Agliardijev, čemur se je ustreglo in Agliardi je prišel h kuriji, kjer je užival velik ugled. Star je bil 82 let, rojen v Bergamo, Gornja Italija.

Častilec dr. Mahničič. Častilce dr. Mahničičeva peresa opozarjamo, da priobčuje odlični pisatelj svoje globokoumne članke v „Hrvatski Straži“, ki izhaja v Splitu.

Odlikovane redovnice. Železni križ je bil podeljen 15 sestram iz družbe frančiškank, ker so požrtvalno stregle ranjencem na bojiščih.

Osebnost. Č. g. Anton Kocbek, župnik pri Sv. Križu nad Mariborom, ki se je zdravil nekaj časa v Gradcu pri usmiljenih bratih, se je vrnil zopet na svojo župnijo.

Bivši hrvaški ban grof Teodor Pejačević leži bolan v francoskem ujetništvu. Neki Madžar, ki se nahaja v francoskem mestu Carnac v ujetništvu, namreč pše svojim domačinom, da bi že bil lahko dalje odpotoval, a bolezen grofa Pejačevića ga sili, da še ostane v njegovi bližini in mu streže. Madžar navaja v pismu, da se grof Pejačević nahaja v mučnem položaju in da je nujno potrebno, da se kraj njegovega ujetništva spremeni. Ujetnik vidno peša in je že mnogo zgubil na svoji telesni teži. Grof Pejačević je star 60 let.

Poroka. V Gradcu se je poročil dr. Vladimir Travner, avskultant mariborske okrožne sodnije, z učiteljevo hčerko Ano Rath.

Padel je na severnem bojišču trgovski sotrudenik Milan Kozinc, doma iz štajerskega Posavja. Pred vojsko je bil uslužben pri tvrđki Gač v Kostanjevici na Kranjskem. Služil je pri pešpolku št. 87.

Ranjen je bil na severnem bojišču Anton Mesarič, finančni asistent v Mariboru. Leži v bolnišnici v Moravski Belicerkvi.

V zasilni rezervni bolnišnici v Mariboru je bil večeraj dne 21. t. m. z zlato hrabrostno kolajno odlikovan narednik Oton Holler, 6. dom, pešpolka, ki je na srbskem bojišču več dni, ko so padli vsi častniki njegovega strojnopuškinega oddelka, spretno in neustraheno vodil oddelek.

Samo dopisnice ujetnikom na Ruskem. Ruski cenzurni uradi so oznanili, da so prisiljeni, vsled stalno naraščajočega pošiljanja pisem ujetnikom na Ruskem, sprejemati samo dopisnice. Pisma se sploh ne dostavljajo.

Za v vojski oslepele vojake. Ogrski naučni minister je poklical v Budimpešto strokovnjake, ki naj bi poučevali v vojski oslepele vojake v računanju in v pisanju za slepce in v manjših ročnih delih. S poukom se je že pričelo. V vojski oslepelim vojakom bo na ta način omogočeno, da si bodo mogli zaslužiti svoj kruh in ne bodo navezani na razne podpore in milodare.

Ustavljen promet s poštnimi nakaznicami. Promet s poštnimi nakaznicami med Avstrijo in med Italijo in Nemčijo je ustavljen in sicer zaradi tega, ker se je pršlo na sled velikopoteznim in dobro organiziranim sleparstvom, ki so se dogajala v najnovjšem času. Mnogi trgovci so namreč pošiljali iz Avstrije večje denarne svote po poštnih nakaznicah v Nemčijo ali Italijo, so dvigali tankaj nakazane svote in sicer v veljavni dotične države, se vračali z dvignjenimi svotami nazaj v Avstrijo in so tukaj prodajali nemške, oziroma italijanske bankovce za večjo kurzno ceno, pri čemur so imeli veliko dobička. V prometu s poštnimi nakaznicami v inozemstvo se namreč preračuna vrednost nakazanega denarja po nekem ključu, ki takorekoč izjednačuje vrednost denarja v prid našemu denarju. Ker je bila vsled teh sleparstev Avstrija oškodovana, je avstrijska vlada ustavila promet s poštnimi nakaznicami v Italijo in Nemčijo. Odslej so denarne pošiljatve iz Avstrije v Italijo in Nemčijo dovoljene le samo v denarnih pismih z bankovci dotične države, kamor je namenjena denarna pošiljatev, ali pa z primernim zneskom v naši veljavi ter končno potem bank. Poštno-hranišnični promet med Avstrijo in Nemčijo in Italijo je slej ko prej neovran.

* **Uš — rešiteljica življenja.** Kakor znano, je uš prava šiba božja za armade, zlasti ako se ji še opravičeno očita, da je glavna razširjevalka pegastega legarja. Kakor vsako zlo, pa utegne včasih tudi uš postati človeku dobrotnica. To se je pokazalo pri nekem boju na Ruskem. Neki grenadirski polk je prodiral na sovražnem ozemlju. Grenadirja, doma iz berolinske okolice, je nenadoma pod kolenoma začela —

grizti uš; skloni se, da vsaj za hip prežene neprijetno srbečico ter se popraska. Tisti hip pa zabrni čezenj krogla in mož, ki je korakal za njim, se zgrudi mrtev na tla. Tako je postala uš rešiteljica življenja.

Originalna ponudba. Praska „Slavia“ je dobila te dni tako ponudbo z bojišča: „V jarku, dne 24. februarja 1915. Ker smo dovršili zgradbo nove liše (2 metra pod zemljo, 1000 metrov pred rusko roto), smo se odločili mi podpisani lastniki, da jo zavarujemo in da Vašemu cenjenemu zavodu stavimo to-le ponudbo: Zavarovanje naj velja proti ognju, šrapnelom, granatam in proti porušenju. Prosimo, da nam pošljete svojega zastopnika, ki naj preceni zgradbo in odredi višino zavarovalnine, katero bomo pošiljali vsaki 14 dni. Naša hiša se nahaja na glavni bojni fronti med Varšavo in Karpatami. Prosimo skorajšnega odgovora: Josip Repka, Jan Taborski, Alojzij Dvorski, lastniki.

Odkritosrčen deček. V bilinskem okraju na Češkem je v neki občini prišel komisar, ki je imel nalogo nadzirati zaloge žita in moke, v neko prodalno. Komisar trgovca ni našel doma. Ko je vprašal dečka, ki je bil v prodajalni, po očetu, mu ta odkritosrčno odgovori: „Oče je na podstrešju, kjer — skriva žito ...“

Bistrovidnost. Sedanja vojska je zopet pokazala, kolikega pomena je dobro oko. Do najnovjšega časa se je skrb za dobre oči in bistrovidnost več ali manj zanemarjala. Tudi so imeli ljudje poprej primeroma dosti dober pogled, a zadnji čas je bilo iz raznih vzrokov vedno slabše. Z raznimi poizkusi in preventivnimi sredstvi se trudi zlasti šola, pa tudi vojaška oblast, da bi kolikormoč preprečila kratkovidnost. Navadna trditve, da divji narodi zato bolj bistro vidijo, ker imajo boljše mrežico v očeh, ne drži. Natančne preiskave, ki jih je izvršil dr. H. Cohn v Vratislavi pri 50.000 šolarjih na prostem, so dokazale, da ima naše oko iste zmognosti, kakor oko divjaka in da ima divjak svojo prednost izključno zaradi vaje. S tem zaključkom je bilo ob enem dano navodilo za izboljšanje pogleda na daljavo. S praktičnimi vajami pri šolarjih je poskusil stotnik Ziegler iz Rummelsburga. Daljave po 50 ali 25 m je dal zakoličiti in otroci so jih s koraki premerili, da so si zapomnili, — koliko korakov je treba za določeno daljavo. Da so se učili bolj natančno gledati, so morali prav hitro spoznavati iz večje daljave majhne predmete, na primer črke ali slike. Pri izletih so z vrvice premerili 300—400 m in to pot prekorakali. Kvadrata, pravokotnike, so z očesno mero določali in izmerili, včasih tudi pri slabem vremenu. Ako sta si stala dva oddelka učencev 200 ali 300 m nasproti, je moral vsakdo hitro paziti, kaj je videl pri nasprotniku. Te vaje smotreno redno izvršujejo razne mladinske zveze, na primer skavti (Pfadfinder). Z metodično vajo se zelo prepreči slabovidnost; dokazano je s številskimi, da je kratkovidnost pod uplivom takih vaj in pravilne razdalje oči pri branju ali drugem drobnem delu dokaj nazadovala. Zanesljivost, točnost in streljanju je dokaz, kako važne so očesne vaje tudi pri vojaštvu.

Dolgi lasje prepovedani. Dalmatinske šolske oblasti so odredile, da smejo učenci prihajati v šole le z na kratko ostrizanimi lasmi. To pa za to, da se prepreči prenos kužnih bolezni, pred vsem pegastega legarja.

Za kratek čas. Vabilo k veselici predstavi v vojnem metežu. Program je sledeči: 1. Šrapnelni strelji, igrajo Hitro polko. 2. Puškine salve, igrajo Mazurko. 3. Granatno petje, igra Valček. 4. Ruski beg, igra Galop. 5. Bajonetni spopad, igra Damski valček. 6. Mirna pogajanja, igrajo Zaključno koradnico. Vstop stane 160 ostrih patron. Po predstavi prosta zabava. Med posameznimi točkami igra avtomat strojnih pušk. Umetni ognji se mečejo s pomočjo 30:5 em motornih baterij. K prav obilni udeležbi vabi uljudno odbor. Predstave se vršijo vsak dan.

„Dardanelska pošast.“ Napad na Dardanele vzbuja zgodovinski spomin na sultana Mohameda II., in njegov velikanski top, s katerim si je hotel l. 1452 olajšati zavzetje Carigrada. Top je vliil ogrski livar Urban in namestili so ga potem v trdnjavi, ki jo je dal Mohamed zgraditi ob Bosporu, da je preprečil prehod ladij in tako odrezal glavno mesto od vsake dobave živil in streliva. Strel tega novega velikanskega topa je Mohamed poizkusil na prvi ladji, ki je prešla ožino, ne da bi se bila ustavila na dano znamenje. Bila je neka benečanska ladja, kateri je poveljeval kapitan Ricci. Učinek strela je bil grozen, kajti ladja se je skoraj v trenutku potopila. Mohamed pa še ni bil zadovoljen in je ukazal livarju, naj vlije nov top, dvakrat večji, nego je bil prvi in sploh še menda največji, kar jih spominja zgodovina. Top je streljal kamenite krogle in se je imenoval „dardanelska pošast.“ Pozneje so prepeljali ta top pred vrata sultanove palače v Odrinu. Mohamed, boječ se, da bi v sosedstvu bivaajoči ljudje izgubili govor vsled groznega poka, je dal javno razglasiti uro, ko se je imel sprožiti prvi strel iz te kovinaste pošasti. Zgodilo se je pa to zelo slovesno. Zabliskalo se je, mesto se je zavilo v gost dim in začul se je strahovit pok, ki ga je bilo slišati na veliko oddaljenost. Krogla je letela 2 km daleč in se zarila globoko v zemljo. Sultan je bil tako vesel, da je obsul livarja z bogatstvom. Ko je nastala velika vojna z Grško, so top z velikim naporom spravili iz Odrina v glavno mesto cesarstva. Top pa vendar ni izpolnil sultanovega pričakovanja, kajti za vsak strel je bilo treba treh uric dela, dasiravno je delalo pri topu 600 ljudi. Pri ne-

kem strelu pa se je top razpočil in ubil livarja, ki je vodil streljanje.

Velika železniška nesreča v Bolgariji. Blizu bolgarske železniške postaje Somovit se je zgodila velika železniška nesreča. Trčila sta skupaj dva osebna vlaka. Mrvih je 20 oseb, težko ranjenih pa 128. Vzrok te velikanske nesreče je premala paznost železniškega osebja.

Kužne bolezni. Zdravstveno zborovanje na dunajskem rotovžu dne 20. t. m. je izreklo mnenje, da so glavni vir nalezljivih bolezni begunci. Posebno so begunci vsled svoje nesnažnost, nositelji pegastega legarja. Opozarjalo se je na južno železnico, na kateri se mora vsled prevažanja beguncev posebno paziti na uši. Na dunajskem tramvaju so našli uši v rumenih zastorih ter jih morali odstraniti. Sedaj na spomlad bodo zopet močnejše nastopale črevesne bolezni. Na železnicah bi se morale odstraniti preproge, zastori, sploh vse, kar se more. Povsod je skrbeti za največjo snago.

Pijača in hrana. Vojni čas nam je kruh precej visoko obesil, iz previdnosti so izdane odredbe, da se varčuje z živežem. Tu utegne marsikom priti na misel: ker imamo malo jesti, pa pijmo! Zlasti bo žganje zopet nadomeščalo zajutrek in južino. Seveda, za pitje je vsaka priložnost dobrodošla. Če se ljudje do sitega najedo, pravijo, da morajo piti, ker jih žeja in da želodec „lažje kuha“, če so lačni, pijejo, da si utolažijo glad, če je mrzlo, pijejo, če bi se ogreli, če je vroče, zopet pijejo, da bi se ohladili itd. Za sedajni čas je posebno potrebno vedeti, da pijača nikdar ne more nadomestovati hrane. Najslabše je v tem oziru žganje, ki nima toliko redilnega v sebi, da bi se za nohet djalo. Kako je pa potem to, da človek ne čuti glada, če se napije? To pride odtod, ker opojna pijača, zlasti žganje, omami želodec in možgane, pa človek ne čuti več, da je lačen. Toda to telesu ne pomaga nič, ampak škoduje na dve strani, prvič, ker opojna pijača sploh kvari človeško telo, drugič, človek ne čuti tako glada, zato ne je. Telesu odteguje potrebno hrano, vsled tega pa telo mora slabeti. Za druginjo in lakoto grede vselej dolezni; ker ljudje stradajo in živež nadomeščajo s pijačami, peša njih telesna moč, telo slabi in oslajljeno telo se ne more več tako braniti proti boleznim. Človeško telo potrebuje vsak dan različnih snovi, da ohrani svoje moči in da pri mladem človeku more rasti. Posebno važna je beljakovina, t. j. tista snov, ki se posebno nahaja v jajčnem beljaku. Na dan potrebuje človek najmanj 1½ g beljakovine na 1 kg teže svojega telesa, torej če človek tehta 70 kg, potrebuje na dan toliko hrane, ki mu da po priliki 105 g beljakovine; čim večji in težji je človek in čim bolj dela, tem več potrebuje beljakovine in drugih snovi. Teh mu pa pijača nikdar ne more dati, ker jih nima. Največ redilnih snovi še ima pivo, toda nespametno bi delal, kdor bi si mesto živeža kupoval pivo. V štirih suhih zemljah je toliko beljakovine, kakor v dveh litrih dobrega monakovega piva, a štiri zemlje stanejo 16 vinarjev, dva litra takega piva pa nad 1 K. In povrh tega še ima pivo v sebi strup alkohol. Če se nam torej priporoča sedaj varčevati, moramo varčevati pred vsem pri pijačah, da si bomo lahko kupili potreben živež. Nikar pa ne mislite, da človeka najbolj redijo fine gosposke jedi. Nikar ne! Najcenejše in najbolj redilna hrana je črn kruh, krompir in fižol ter grah ali leča, mleko in sir, jajca, zelenjad, posebno zelje, pa gobe. Meso ni na prvem mestu. Pri hrani pa treba gledati tudi na to, da se primerno spreminja, saj se ista reč da pripraviti na različen način. Ne izmetajte torej denarja za ničvredno žganje, ampak skrbite za priprosto domačo hrano. Kakor znano, se je pivo podražilo zadnji čas. Temu je kaj lahko pomagati: ne ga piti, ker brez piva človek kaj lahko živi.

Cene vinu naraščajo. V zadnjem času je bilo popraševanje po vinu tako živahno, da so se dosegle cene, kakoršnih že ni bilo zaznamovati od leta 1890. Vinske zaloge so se v zadnjem času zelo skrčile.

Vse dražje. Te dni so došle nove okrožnice tovarnarjev, ki naznanjajo do 15% povišek cen za vse papirje, papirnate izdelke, razne pisarniške potrebščine itd. Raznih peres, ki so najbolj priljubljena, že sploh ni več dobiti, ker so večinoma angleški izdelek. Tuđi Kuhn in razni drugi dobivajo svoje znane izdelke z Angleškega, ki je od vojne zaprto.

Sol se podraži. Ker so tvornice, ki izdelujejo vreče za sol, povišale ceno za vreče, se bo, kakor se poroča iz Budimpešte, v kratkem tudi cena za sol dvignila.

Carina na svinjsko meso in mast odpravljena. Avstrijska ministrstva so sporazumno z ogrskimi ministri začasno odpravila carino na svinje, ki tehtajo nad 130 kg, carino na pristno surovo maslo, na mast, na svežo in nesoljeno surovo maslo, na margarino, na olivno olje ter na olje iz kokosa, nadalje carino na poljedelske stroje, ki se rabijo pri košnji in žetvi in končno carino na bakreno galico.

Surovi sladkor namesto ovsa. Kakor je znano, je oblast jako omejila krmljenje ovsa konjem. Mogoče pa je oves kot močno krmilo nadomestiti s surovim sladkorjem. Strokovnjak nasvetuje sledeči sestavi za krmljenje: Na dan dobi srednjetežki konj: 2 kg ovsa, 1½ kg surovega sladkorja, 1 kg otrobov, 2 kg rezanice in 5 kg sena.

„Brezvestno izkoriščanje.“ Ogrski veleposelniki zaslužijo letos velikanske svote. Cene poljskih pridelkov so poskočile za sto in še več odstotkov in ravno tako je poskočila cena živine. Zaslužki so res

Boj za peso. Zdaj, ko hoče govoriti vsak o gospodarstvu, kriči vse: „Ne sad te pese ali vsaj jako malo, posad te namesto pese krompir ali žito.“ — Res je, da smo preskrbljeni za letos s sladkorno peso, tudi, če je ne bi letos sploh nič pridelali — treba je pa pomisliti, da bi se tako uničila cvetoča industrija, da bi ne dobile kmetije melase, pesino siad, pesine odrezke za krmo živine. Treba je pomisliti, da je prav dobro, če je kaj sladkorja v rezervi za prodajo v inozemstvo, kar nam bo prineslo kaj zlata v deželo. In tudi če bi ne bilo tega, je postal zdaj sladkor važnejši nego kdaj kot hranivo za ljudi in za živino. Pivovarjari bodo uporabljali sladkor namesto ječmenovega slada. Melaso uporabljajo tudi za izdelavo spirita. Ako bi žrtvovali tudi letos pesina polja v Avstriji za pridelanje žita, bi ne dobili toliko dobička, kolikor bo prinesla prodaja sladkorja v inozemstvo. Vprašanje je tudi, kako bi uspevalo žito na pesnem polju. Sladkorna pesa da na hektarju redilnih snovi za 21 ljudi, krompir za 11,8, žito še manj. Mesto, da krati mo pridelovanje pese, bi bilo bolje, zavzemati se, da bo sladkor cenejši.

Kaj naj sadimo letos z ozirom na zdravje? Sedaj bo vpilo vse vprek: „Sad te krompirja, dosti krompirja!“ Pa letos moramo uvaževati, da ne bo mesa, krompir je dobra jed, če je poleg nje še kaj drugega, o samem krompirju ne ostanem dolgo zdrav. Sočivje je, ki nam nadomesti lahko meso, sočivje in žito. Treba je imeti vedno v mislih, da ne bo mesa, da bo treba varovati za pleme, kar bo ostalo mlade živine. K sočivju prštevamo fižol, grah in lečo. Vsaka gospodinja naj gleda, da si zasadi letos ob hiši in na vrtu čebule, česna, drobnjaka, paradiža, solnčnic. Vse to varuje boleznim. Naj bo čebule in česna toliko, da bo vžil lahko vsak v hiši vse poletje teh dišav. Česnovne stroke so nam svetovali stari, in svetuje nam švicarski župnik Günzle, da jih nosimo v žepu, za vratom ali v ustih, kadar pride nalezljiva bolezen. Paradiž res, da ne dozori povsod. Ali njegovo listje vleče bolezen nase. Na Laškem obesijo cele vence listja po hišah, kjer razsaja kužna bolezen. Zrel paradižev sad upliva izborna na zdravje ledvice in jeter, naj bi ne bilo hiše brez tega lepega sadu.

Izkoriščanje. Dobiček, ki ga delajo ogrski židje je velikanski, a da bi se morda kmetijski delavci ne spomnili, da jim je vojna zelo otežila življenje in da bi morda ne zahtevali kakega poboljšanja svojih siromošnih plač, je veliki župan komitata Somogy izdal razglas, v katerem pravi, da bi bilo „brezvestno izkoriščanje“ in proti časti in dostojnosti, če bi v sedanjem času kmetijski delavci zahtevali kak povišek svojih zaslužkov, v kraju Szigetvar pa se je razglasilo, da pojdejo takoj na „šub“ vsi tisti delavci-nedomačini, ki bi zahtevali povišanje plač.

Sejte radič! Gospodarji, ki se bavijo s prašičerjejo, naj ne pozabijo sejati sedaj zeleni radič ali zeleno cikorijsko. To tečno krmo prašiči jedo s slastjo. Prav storiš, če celo njivo obseješ z radičem. Radič daje prvo leto štiri košnje in, če je bil vsejan na dobro gnojno njivo, še drugo leto dve košnji. Poklada se pujskom radič pomešan z mlado domačo deteljo. Izorana naj bo njiva na ploh, da se radič lahko tudi kosi.

Podpora kmetijskim podružnicam za orodja in stroje. Upoštevajoč važnost oddaje orodij in strojev za znižano ceno podružnicam v skupno uporabo, je sklenil osrednji odbor štajerske Kmetijske družbe, da bo tudi leta 1915 delil v to svrhu podpore celo takrat, ako bi se tudi ne nakazala v te svrhe sicer dovoljena državna podpora. Za ta slučaj se nakaže iz rezerve za izdajo kmetijskega koledarja 3000 K. Prošnje za dovolitev takih podpor se sprejemajo do dne 15. aprila 1915.

Brezplačna oddaja škropilnic. Ker se mora smatrati oddajo škropilnic za sadonosnike in vinarje svrhu zatiranja škodljivcev kot nujno, je sklenil osrednji odbor štajerske kmetijske družbe, da bo izvršil to akcijo v nekoliko omejenem obsegu tudi takrat, ako bi se vsled vojnega stanja ne dale na razpolago državne podpore za zatiranje sadnih in vinarjskih škodljivcev. Osrednji odbor je sklenil, da bo dal za to svrhu pogojno na razpolago iz obrestij nadvojvoda Ivanove in grof Meranove ustanove znesek po 1000 K, skupaj torej 2000 K. Tozadevne prošnje se naj vložijo do dne 15. aprila 1915.

Maribor. Dne 9. marca je umrl za legarjem 24letni vojak 47. pešpolka Avguštin Kranar, doma od Sv. Jakoba v Slov. gor. Bil je pošten in miroljuben mladenič. N. p. v m.!

Št. Ilj v Slov. gor. Umrl je dne 17. marca Fr. Brus, bivši posestnik in gostilničar v Št. Ilju. Rajni je bil pri vseh volitvah zvesto na naši strani. Naj v miru počiva!

Sv. Trojica v Slov. gor. Vkljub sedanjim žalostnim časom, v katerih je zavladala strahovita draginja, je v naši župniji narastlo število udov družbe sv. Mohorja od 109 na 151. Vesel pojav za vsakega pravega rodoljuba. V župniji namreč, v katero prihajajo v velikem številu v katoliško-narodnem duhu pisani časniki, v kateri je mnogo župljanov vpisanih v družbo sv. Mohorja, se mora tudi v versko-narodnem oziru obrniti na bolje.

Polenšak. Dne 13. marca je došlo z južnega bojišča poročilo, da je padel lansko leto v boju za cesarja in domovino korporal Martin Horvat, doma iz Lasigovec. Star je bil 23 let. Padli je bil priden mizar in je zapustil doma mater, tri sestre in brata, ki je tudi pri vojaki. Dragi Tinek, počivaj v miru!

Prihova. K večjemu počitku je šel dne 1. t. m. 88 let stari vzgledni Lavrencij Pavhč, p. d. Dobajc, iz Sp. Grušovja. Bil je najstarejši mož v fari. — Dne 3. t. m. pa smo zagrebi najstarejšo farmansko vdovo 83 letno Marijo Gorčan, p. d. staro Robarco. N. v m. p. — Ranjen je v levo roko čestar Alojz Matko; leži v Bielitzu v Sleziji. — Istotako je tudi ranjen Fr. Jamšek, p. d. Kolar, iz Sp. Grušovja. — Med mrtvimi je naštet korporal Ignac Cvahte iz Pobreža.

Celje. Orglarska šola šteje v letošnjem tečaju 10 učencev manj nego druga leta, kajti v zadnjih dveh mesecih so odšli nekateri na vojsko, drugi pa že iz drugega letnika na službo. Razposlalo bi se jih lahko še 50, a jih ni več na razpolago. Vsled tega se bo v prihodnji letnik sprejelo večje število pridnih novincev nego po navadi. Letošnji absolventi se bodo razposlali samo v lavantinsko škofijo. Vodja šole je dobil tudi iz bojnega polja več poročil, iz katerih je sklepali, da je 7 štajerskih organistov že vsled dobljenih ran nezmožnih za organistovsko službo, okoli 10 pa jih je na bojnem polju padlo junaške smrti. Naj jim bo tuja zemlja lahka!

Lastnič pri Podčetrniku. Dne 11. t. m. je umrl tukajšnji obče priljubljeni posestnik, gostilničar in cerkveni ključar Franc Jurčan. — Svetila mu večna luč!

Luče. Žalostno so nam v nedeljo dne 28. svečana naznanjali zvonovi prebridko vest, da je nadebudni mladenič čevljarski pomočnik Anton Volar končal svoje mlado življenje na Dunaju v bolnišnici. Ranjen je bil na sveti večer, potem se ga je lotil pegasti legar, kateremu je podlegel. Umrl je na polju slave. — Med mrtve se je prištevval tudi bosestniški sin Alojz Mlinar, p. d. Mlinarjev iz Podvolovleka. Pisal že ni od mesca avgusta. Njegovi tovariši so pravili, kako ga je šrapnel raznesel itd. Zdaj pa je pisal iz ruskega ujetništva. Nahaja se v Moskvi in še en tovariš iz Celja. Iz naše fare je že 8 ujetih, eden na Srbskem, ostal na Ruskem. Pogrešamo jih deset, od katerih že mesece in mesece ni nobenih poročil. Od 30. fantov, ki so šli 21. februarja na nabor, je bilo potrjenih 17. Same slovenske korenine!

Za Slovensko Stražo je nabral g. Fr. Krevh veliko število obrabljenih poštnih znamk. Hvala lepa!

„Novi Pridigar“, III. zvezek, 9 pol. cela knjiga, polna vseskoji porabne zanimive tvarine, je dotiskan. Tiskarna prosi, da se ji pošlje naročnina po položnicah, ki so bile pridejane II. zvezku, da se bo mogel list po Veliki noči redno in točno razposiljati.

„Novi majnik.“ Tako se imenujejo nove šmarnice za leto 1915. Spisal jih je preč. g. Pankracij Gregorc, župnik pri Sv. Venčesu na Štajerskem. Knjiga obsega 32 krasnih premišljevanj za mesec maj o Mariji, Kraljici src. Posebno lepa, zanimiva in čisto nova bodo za Marijine častilce premišljevanja o Mariji, Kraljici zmag, kjer g. pisatelj opisuje grozne boje pekla in antikrista zoper sv. Cerkev in Marijino kraljestvo pred koncem sveta ter končno zmago Marijino nad vsemi sovražniki. Po premišljevanjih še sledijo mašne, spovedne in obhajilne molitve ter raznovrstne molitve k materi božji in za popoldansko službo božjo. Te šmarnice so torej pravzaprav popoln molitvenik. Stanejo pa v platno vezane z rdečo obrezo 1 K 60 v., po pošti 10 vinarjev več. Naročajo se v tiskarni sv. Cirila v Mariboru. Najmanj dela in stroškov je, ako se pošlje znesek 1 K 70 v po nakaznici naprej.

Na kmetijski gospodinjstvi šoli na Vrhniki pri Ljubljani se prične šestmesečni letni tečaj dne 10. maja 1915. Sprejemajo se gojenke, katere so dovršile ljudsko šolo in izpolnile 14. leto. Učenke ostanejo cel čas tečaja v zavodu šolskih sester in plačajo mesečno 40 K. Prošnje za vstopem je vlagati pri vodstvu šole na Vrhniki najkasneje do dne 20. aprila 1915. Prošnjam je pridejati zadnje šolsko spričevalo, krstni list in zavezno izjavo starišev ali njih namestnikov, da bodo obdržali gojenko skozi cel tečaj v zavodu. Gojenke se uče teoretično in praktično vsega, česar rabi vsaka umna gospodinja.

„Svetovna vojska.“ Devetih sešitek tega zanimivega dela je ravnokar izšel in obsega nadajne boje med Avstrijo in Srbijo, oziroma Crnogoro. S prihodnjim desetim sešitkom bodo prejeli naročniki obljubljeni zemljevid evropskih bojišč v slovenskem jeziku. Zemljevid presega po lepi izvršitvi in natančnosti vsa pričakovanja. Obilen trud, ki ga je imelo z zemljevidom založništvo in izdajateljstvo, je bogato poplačan. Neverjetno je, da je mogoče tako velikansko množino imen: mest, vasi, gora, voda, in drugih podrobnosti, kakor jih nudi Evropa, tako pregledno in jasno razvrstiti na omenjenem prostoru. Če tudi je zemljevid zelo velik in sicer: 115 cm širok in 86 cm visok, je vendar prostor za tako število imen omejen. Pri vsem tem sta pa ravno preglednost in natančnost prve vrednosti tega zemljevida, ki jih ima v toliki meri, kakor noben drug zemljevid Evrope. Ob robu ima specialne zemljevide posebno izvenevropskih delov sveta, ki igrajo v današnji vojski kako vlogo. Za pregled svetovnega položaja je uvrščen tudi zemljevid celega sveta. Kjer se je zdelo potrebno, so se navedla poleg slovenskih tudi nemška imena. Za vsako zasebno in javno porabo bo ta zemljevid nudil najboljši pregled; zaradi velike oblike bo seveda najbolje služil na steni. Po znižani ceni 1 K je na razpolago ta zemljevid samo naročnikom „Svetovne vojske.“ Kdor posamezno kupuje sešitke „Svetovne vojske“, se ne smatra naročnikom in mora zemljevid plačati po navadni ceni 2,40 K, nalepljen na platno s palicami 6,50 K, zložljiv v žepno obliko 6 K. Vsakemu pa je presto, da se za prihodnje vpiše med naročnike in na ta način doseže znižano ceno za zemljevid, ki je razpisana samo za naročnike. Naroča se v Katoliški Bukvarni v Ljubljani.

Sv. Anton v Slov. gor. Vršič Roza, šivilja v Čagoni, je bila več časa bolana in je kot članica Jugoslovanske Strokovne Zveze od imenovanega društva dobila lopo podporo. Prosi nas, naj bi se v njenem imenu omenjenemu društvu iskreno zahvalili in ob enem društvu toplo priporočali. Naj bi postali udje zveze vsi delavci, posebno šivilje naj bi si za slučaj boleznih preskrbele podporo. Kdor se pri Sv. Antonu v Slov. gor. v goricah hoče o tem dalje poučiti, naj se pri zgoraj omenjeni deklici oglasi.

Sv. Križ pri Ljutomeru. Darovi za sklad za umetne roke in noge, katere bodo dobili pohabljeni vojaki. Po naročilu visokocastitega kn.-šk. konzistorija v Mariboru se je tudi v naši župniji pobiralo za omenjeni dobrodelni sklad. V škričice se je darovalo 52 K 71 v.; posebej so še darovali: Alojz Jureš 30 K; Weixl Jožef 10 K; Čvečko Marija 10 K; Ferenc Katarina 6 K 80 v.; Kšela Elizabeta 6 K; Prelog Matija 5 K; po 2 K so darovali kaplan Ostrž Franc, Ostrž Alojz, Korošec Jozefa in Kolarič Matilda. Skupaj 128 K 51 v., katere svota se je poslala visokoč. kn.-šk. konzistoriju.

Dol pri Hrastrniku. V nedeljo, dne 7. sušca, je bil občni zbor Slovenskega katoliškega izobraževalnega društva, na katerem se je izvolil sledeči odbor: Bantan Karol, predsednik; č. g. Gerjup Peter, župnik, podpredsednik; Orožen Mihael, tajnik in

knjižničar; Brinar Anton, tajnika namestnik; č. g. Peršuh Anton, kaplan, blagajnik; Stravs Franc, blagajnika namestnik; g. Majcen Franc in Draksler Jakob, trgovca, računsko pregledovalca. Odsek Dekliška Zveza si je izvolil sledeči odbor: Grešak Marija, predsednica; Orožen Marija, podpredsednica; Knez Cilka, tajnica; Korbar Terezija, tajnice namestnica; Grešak Marija, knjižničarka; Peršuh Anton, kaplan, voditelj. V društvo prihaja 40 iztisov „Slovenskega Gospodarja“, 2 iztisa „Domoljub“, 1 iztis „Ilustriranega Glasnika“, na razpolago sta udom vedno 2 iztisa „Slovenca“ in 2 iztisa „Straže.“ Društvo je imelo preteklo leto 397 K 7 v dohodkov ter 363 K 32 v stroškov. — Dolanci, prijatelji katoliške izobrazbe, pristopajte obilno k našemu društvu!

Zadnja poročila došla v pondeljek dne 22. marca.

V Bukovini.

Dunaj, 21. marca.

Listu „Neues Wiener Tagblatt“ se z dne 19. marca poroča: Vaš vojni poročevalec je bil včeraj ponoči priča sijajnega vojaškega čina naših čet. Rusi so poskušali v temni noči priti čez reko Prut. Naše čete so pustile, da so prišli Rusi prav blizu in so jih nato obsipale z uničujočim ognjem s topov in pušk. Popadale so cele vrste Rusov. Mesto je bilo z žarkometi razsvetljeno kakor po dnevi in grozen je bil odmev gromcehih topov. Po dvehurnem boju so Rusi zbežali z zelo težkimi izgubami.

Južno od Stanislava.

Armado poveljstvo poroča, da je dne 20. marca več ruskih bataljonov naskočilo naše postojanke severnozahodno od Nadworne (južno od Stanislava). Naši so se zadržali popolnoma mirno ter čakali, da so prišli Rusi na 100 korakov blizu naših postojank. Potem so namerili na nje svoje morilne cevi in jih uničili.

V Karpatih mir, le tuintam govorijo topovi.

Napadi Rusov pri prelazu Užok odbiti.

Dunaj, 21. marca.

Avstrijski generalni štab uradno razglša:

Na bojni črti v Karpatih je prišlo dne 20. marca med prelazom Užok in sedlom Koniečna do hudih bojov. Že v noči na 20. marca so poskušali sovražni oddelki s presenetljivim prodiranjem zavzeti nekatere naše posamezne postojanke. V jutranjih urah so pa Rusi ponovili v velikem obsegu svoje napade. Boji, ki so se razvili, so trajali na nekaterih mestih celi dan.

Do večera so bile ruske čete, ki so prodirale proti našim postojankam ob reki San pri Smolniku in Alsopogonyu, odbite. Ujeli smo 1070 Rusov.

Na ostali bojni črti se ni pripetilo nič bistvenega.

Japonsko-kitajski spor.

Iz Japonske in Kitajske prihajajo poročila o tamošnjih dogodkih le po angleškem kabelu, zato so poročila vsa več ali manj barvana tako, kakor je potrebno za angleško javnost.

Došim so včerajšnja (21. t. m.) poročila govorila o možnosti, da se Kitajska in Japonska mirno pobotata, pravijo današnja preko Angleške došla poročila, da se Kitajska ne bo udala in da raste po celi državi bojno razporeženje proti Japoncem.

Tudi Amerika se je baje sedaj odkrito in brez pridržka postavila ob stran Kitajske. Ako je to res, je spor kajpada hudo poostren.

VABILO na vredni občni zbor

Posojilnice na Vranskem

reg. zadruga z neom. zavezo.

ki se vrši v nedeljo, dne 28. marca 1915, ob 3. uri popoldne, v zadrugi pisarni na Vranskem hiš. št. 91.

S P O R E D :

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Potrjenje računa za leto 1914.
4. Poraba čistega dobička.
5. Revizijsko poročilo.
6. Prememba pravil.
7. Volitev načelstva in nadzorstva.
8. Posvetovanje in sklepanje, če posojilnica ostane še nadalje član Zadruga Zveze v Celju.
9. Slučajnosti.

Načelstvo.